

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

**Raportul auditului de conformitate asupra gestionării deșeurilor,
cu excepția celor periculoase**

Direcția generală de audit I: Bugetul de stat și APC

Temeiul efectuării și scopul auditului

Temei:

- Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi nr.260 din 07.12.2017;
- Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2023.

Scop:

- evaluarea conformității procesului de colectare, transportare, tratare, reciclare și depozitare a deșeurilor menajere solide

Perioada auditată:

- Anul 2016 - 2022.

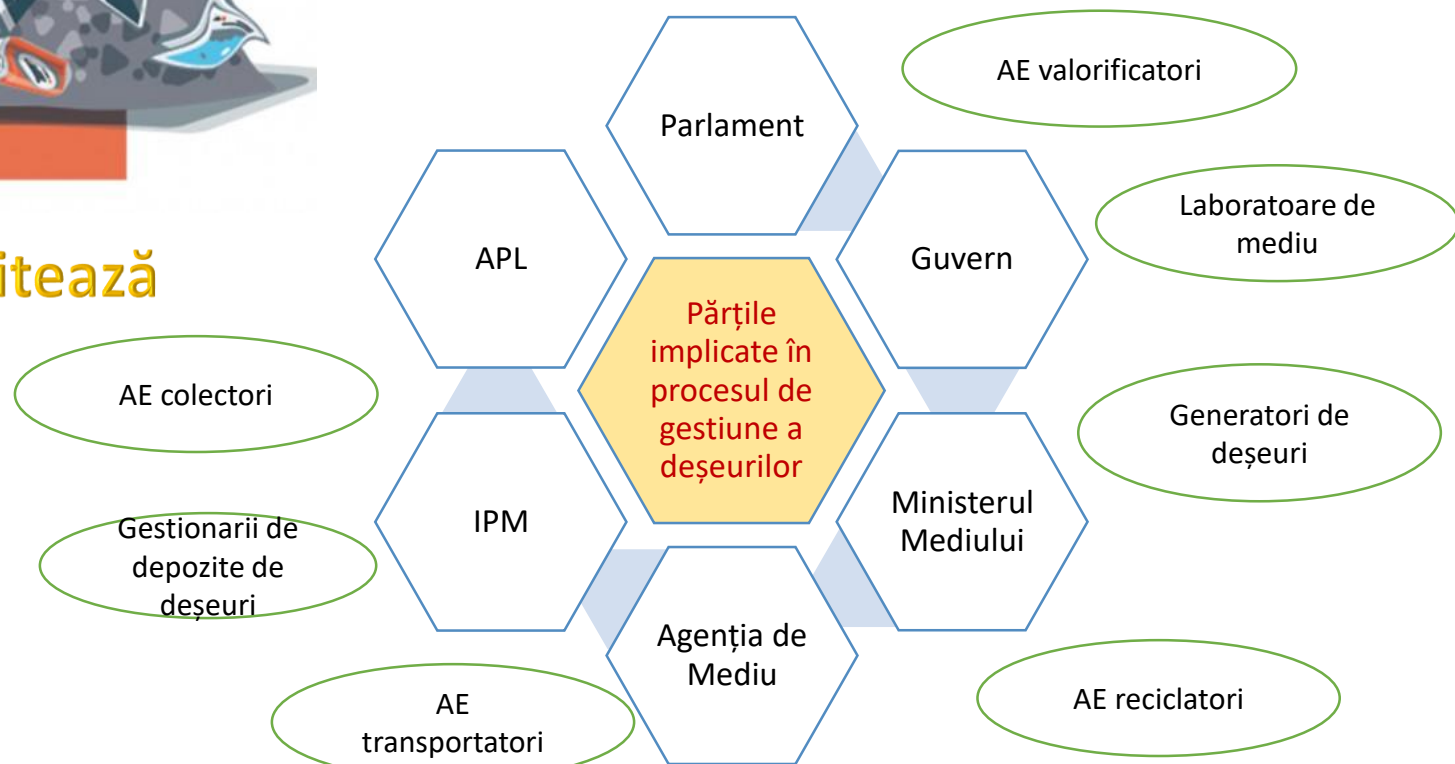
Sistemul de gestiune al deșeurilor în Republica Moldova

Economie liniară

!!! 65 % din totalul deșeurilor
depozitate sunt **deșuri
municipale**

extrage – produce – consumă depozitează

Obiectivele specifice ale misiunii de audit

- 1. Cadrul normativ național a fost elaborat și armonizat în conformitate cu Aquis-ul european și oferă reglementări suficiente în vederea asigurării implementării conforme a procesului de gestiune a deșeurilor?*
- 2. Factorii de decizie au întreprins la timp și consecvent măsuri în vederea creării și implementării unui Sistem integrat de management a deșeurilor?*
- 3. Depozitarea deșeurilor poate fi asigurată prin mecanisme și norme univoce, care asigură lipsa impactului dăunător asupra mediului înconjurător?*
- 4. Procesul de gestiune a deșeurilor în Republica Moldova se desfășoară în vederea implementării principiului economiei circulare în scopul diminuării impactului asupra mediului și sănătății omului, în conformitate cu cadrul normativ relevant?*
- 5. Tarifele percepute de la populație pentru serviciile de colectare, transportare și eliminare prin depozitare a deșeurilor sunt elaborate și încasate astfel încât să acopere costurile aferente prestării serviciului public?*
- 6. Sistemul informațional „SIA MD” reprezintă o platformă informațională sigură de interacțiune între furnizorii de informații privind deșeurile gestionate și autoritățile responsabile, astfel încât să fie asigurate date depline și veridice necesare pentru atingerea scopurilor prevăzute de cadrul normativ?*

Cadrul normativ de implementare a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor

Reglementările actuale, atât naționale, cât și internaționale cu referire la deșeurile oferă premise de implementare a managementului integrat al deșeurilor, însă complexitatea domeniului și lipsa consecvenței factorilor de decizie din țară au condiționat lacune și neconcordanțe

Strategia de gestionare a deșeurilor și PA pentru implementarea Strategiei – 2013-2017

din totalul de 40 de acțiuni = 23 (implementate integral) + 6 (implementate parțial) + 11 (neimplementate)

În perioada 2016-2022: restructurări guvernamentale; reorganizările instituționale; interes redus de a investi și de a sistematiza domeniul de management al deșeurilor;

Nr. d/o	Denumirea actului normativ	Termenul stabilit	Aprobat real	Tergiversare, ani
1	Legii privind deșeurile – nr. 209 din 29.07.2016	2013	2016	+3 ani
Termen limită pentru aprobarea actelor normative – 12 luni sau anul 2014				
2	Lista deșeurilor – HG nr. 99 din 30.01.2018	2014	2018	+4 ani
	Regulamentul privind depozitarea deșeurilor – HG nr. 939 din 29.11.2023	2014	2023	+ 7 ani
3	Programul național pentru implementarea deșeurilor – HG nr. 972 din 06.12.2023;	2014	2023	+7 ani
4	Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice , HG nr 212 din 07.03.2018	2016	2018	+2 ani
5	Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje - HG nr. 561 din 31.07.2020	2016	2020	+4 ani
6	Regulamentul privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori - HG nr. 586 din 31.07.2020	2016	2020	+4 ani
7	Regulamentul privind gestionarea anvelopelor uzate - HG nr.610 din 01.09.2022	2016	2022	+6 ani
8	Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate - HG nr. 731 din 26.10.2022	2016	2022	+6 ani
9	Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scoase din uz - HG r. 93 din 28.02.2023	2016	2023	peste 7 ani
10	Metodologia privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gestionare a deșeurilor municipale – HG nr. 881 din 14.12.2022	2015	2022	+7 ani

Cadrul normativ de implementare a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor

Acte normative neelaborate / neaprobate până în prezent:

- ✓ *norme în construcții pentru proiectarea, construcția și exploatarea depozitelor de deșuri*
- ✓ *recomandări privind crearea asociațiilor intercomunale de gestionare a deșeurilor;*
- ✓ *norme privind stabilirea metodelor de testare pentru încadrarea unui tip de deșeu;*
- ✓ *Programe locale de gestionare a deșeurilor;*
- ✓ *Decizii pentru amplasarea obiectelor regionale de importanță națională privind valorificarea, tratarea, reciclarea, eliminarea, depozitarea sau înhumarea deșeurilor și altele*

Noile abordări internaționale față de deșuri în contextul Pandemiei de coronavirus + utilizarea prudentă a resurselor + promovarea economiei circulare + cerințele de eficiență energetică + dificultăți în aplicarea unor prevederi ale legii

Efect: limitează capacitatea APL, a gestionarilor de depozitelor de deșuri, a autorităților cu atribuții de monitorizare și control, în a asigura organizarea depozitelor de deșuri, a sistemelor de colectare și transportare a deșeurilor, dar și de valorificare a lor într-un mod care să corespundă standardelor de securitate a mediului și a sănătății

**Modificarea de 14 ori a
Legii privind deșeurile
(L 209/2016)**

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ (ODD)

1 Fără sărăcie
Fiecare om să trăiască o viață bună și să aibă acces la servicii de calitate, indiferent de locul în care trăiește.

2 Foamete „zero”
Eliminarea foametei, asigurarea securității alimentare și promovarea agriculturii durabile.

3 Sănătate și bunăstare
Asigura sănătatea și bunăstarea tuturor oamenilor și promovarea dezvoltării durabile.

4 Educație de calitate
Asigura învățarea inclusivă și echitabilă de calitate pentru toți.

5 Egalitate de gen
Realizarea egalității de gen și promovarea rolului femeilor în dezvoltarea durabilă.

6 Apă curată și sanitație
Asigura accesul universal la apă curată și servicii de igienă și sanitație.

7 Energie curată la prețuri accesibile
Asigura accesul universal la energie curată și modernă.

8 Muncă decentă și creștere economică
Promovarea creșterii economice durabile și a ocupării depline și productive.

9 Industrie, inovație și infrastructură
Promovarea creșterii economice durabile și a ocupării depline și productive.

10 Reducerea inegalităților
Reducerea inegalităților și promovarea creșterii economice durabile.

11 Orașe și comunități durabile
Asigura orașe și comunități durabile, sigure, reziliente și incluzive.

12 Consum și producție responsabile
Asigura consumul și producția responsabile și promovarea creșterii economice durabile.

13 Acțiune climatică
Acțiune climatică pentru a limita și adaptarea la schimbările climatice.

14 Viața acvatică
Asigura viața acvatică durabilă și promovarea creșterii economice durabile.

15 Viața terestră
Asigura viața terestră durabilă și promovarea creșterii economice durabile.

16 Pace, justiție și instituții eficiente
Asigura pacea, justiția și instituțiile eficiente și promovarea creșterii economice durabile.

17 Parteneriate pentru realizarea ODD-urilor
Asigura parteneriatele pentru realizarea ODD-urilor și promovarea creșterii economice durabile.

Imaginea ODD	Denumirea ODD	Nr de indicatori de monitorizare a ODD
	ODD 9: Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației	4 indicatori de monitorizare a ODD
	ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile	3 indicatori de monitorizare a ODD
	ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile	5 indicatori de monitorizare a ODD

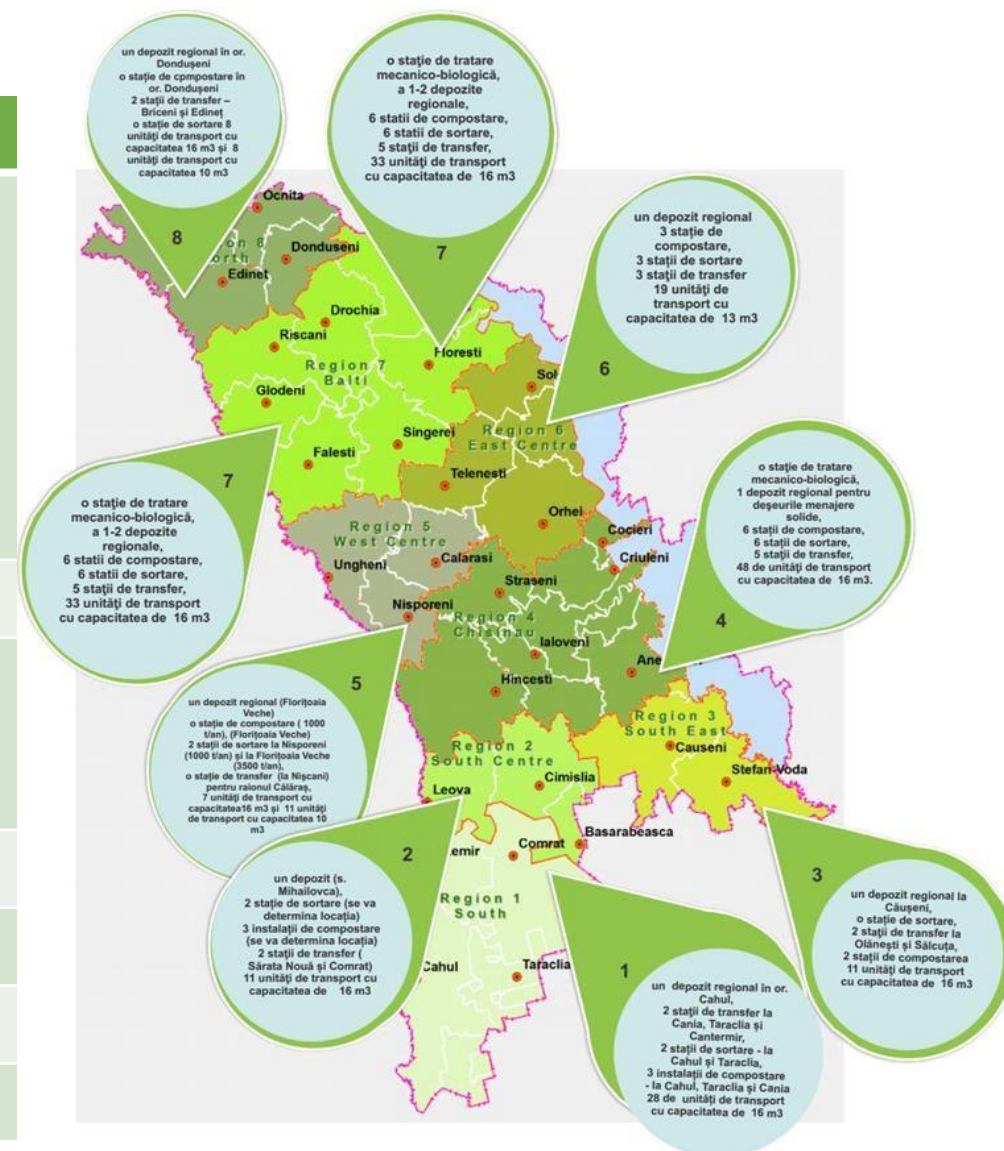
Zone de management a deșeurilor

Proiect național „Managementul Deșeurilor solide”

- 2014-2015 – 3 studii de fezabilitate elaborate în cadrul unor memorandumuri cu MDRC, MM, ADR, APL și GIZ
- Studii de fezabilitate actualizate în anul 2022, de către BERD
- *Obiectiv: crearea depozitelor regionale conform cerințelor Directivelor UE în domeniul gestionării deșeurilor*
- *Lichidarea depozitelor de deșeuri utilizate la momentul actual*

Finanțarea

anul	Finanțator	Tipul angajamentului	Valoarea, mil euro	debursări	Comisioane achitate, mil euro
2020	BEI	Împrumut	25	0,00	0,05
2023	BERD	Împrumut	25	0,00	0,95
2023	BERD	Grant	5,6	0,00	0,00
			56,6		0,145

Depozitele de deșeuri

DD m. Edineț

DD m. Cahul

DDA m. Ungheni

DD m. Ialoveni

DD m. Cupcini

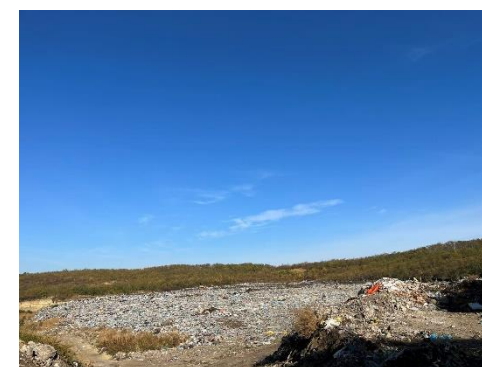
DDA m. Nisporeni

DDA m. Țânțăreni

DDA m. Boșcana

În anul 2022 au fost exploatate 1131 de depozite de deșeuri cu suprafața totală de 1266,6 ha, din care:

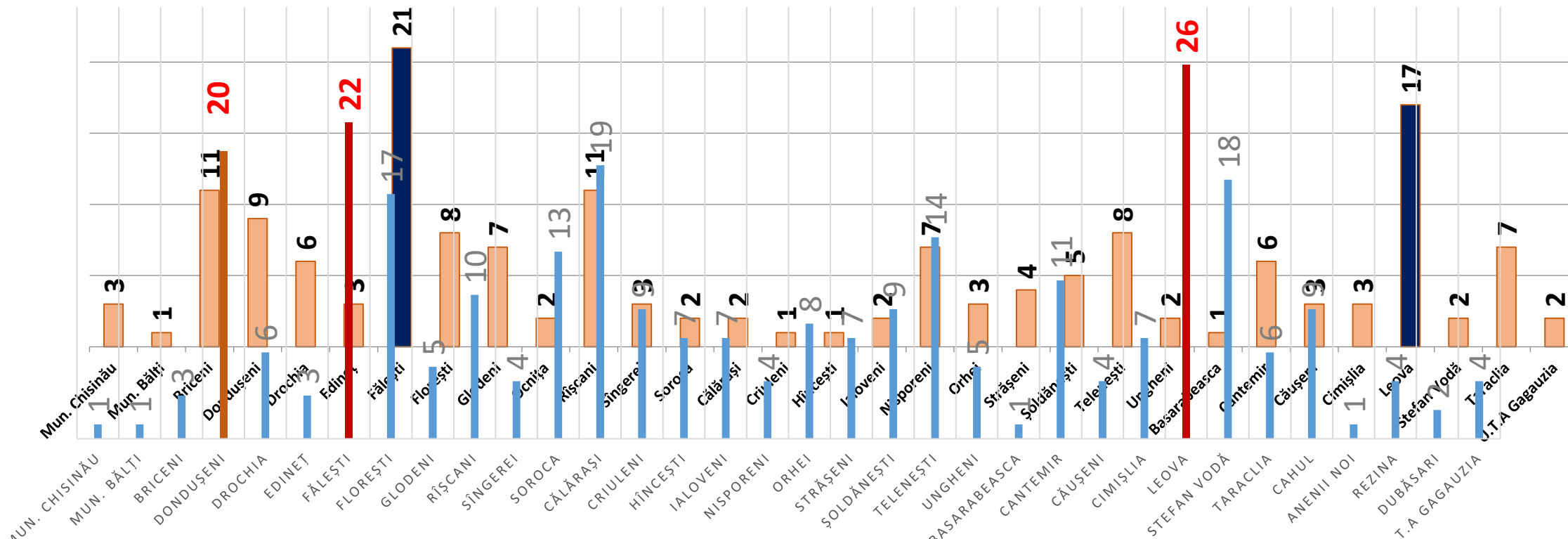
- 4 depozite de deșeuri autorizate (DDA) (s.Cetireni, rl.Ungheni, or. Nisporeni, s.Boșcana, rl Criuleni, s. Țânțăreni, rl Anenii Noi)
- 1127 de Depozite de deșeuri (DD) neautorizate și neconforme,

- ✓ *Lipsa reglemntărilor detaliate privind depozitele de deșeuri*
- ✓ *Aprobarea abia în noiembrie 2023 a Regulamentului privind depozitarea deșeurilor*
- ✓ *Condițiile dificile de întrunit de către gestionarii de depozite de deșeuri, care au fost instituite în anii 70-80 ai secolului trecut*

Depozite de deșuri amplasate contrar normelor de protecție a mediului

DEPOZITEL DE DEȘURI AMPLASATE LA O DISTANȚĂ MAI MICĂ DE 500 M FAȚA DE SECTORUL LOCATIV, 2021
 Depozitele de deșuri amplasate în zona de protecție a corpului de apă, 2021

majoritatea acestora au fost construite în perioada sovietică, fiind amplasate la acel moment în afara localităților

locuitorii devenind „vecini” ai depozitelor de deșuri !!!

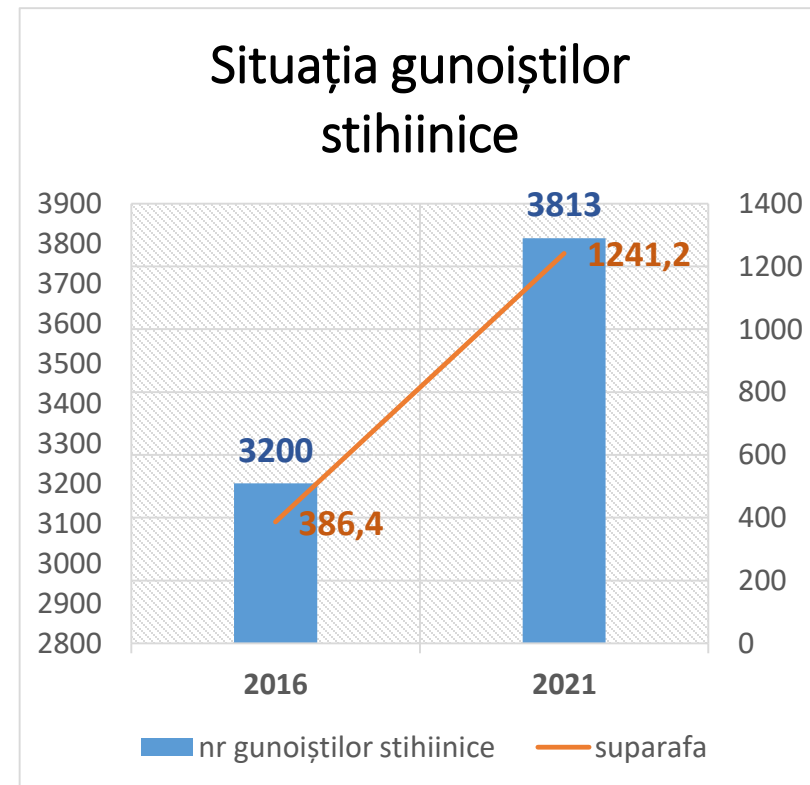
Depozite de deșeuri stihinice

Fenomenul de creare a gunoiștilor stihinice

Condiționat:

- Lipsa serviciilor speciale de salubritate în multe localități
- dotarea insuficientă a primăriilor cu transport special
- Neconștientizarea de către cetățeni a pericolului gunoiului aruncat la întâmplare
- efectuarea salubrității de către populație în mod arbitrar

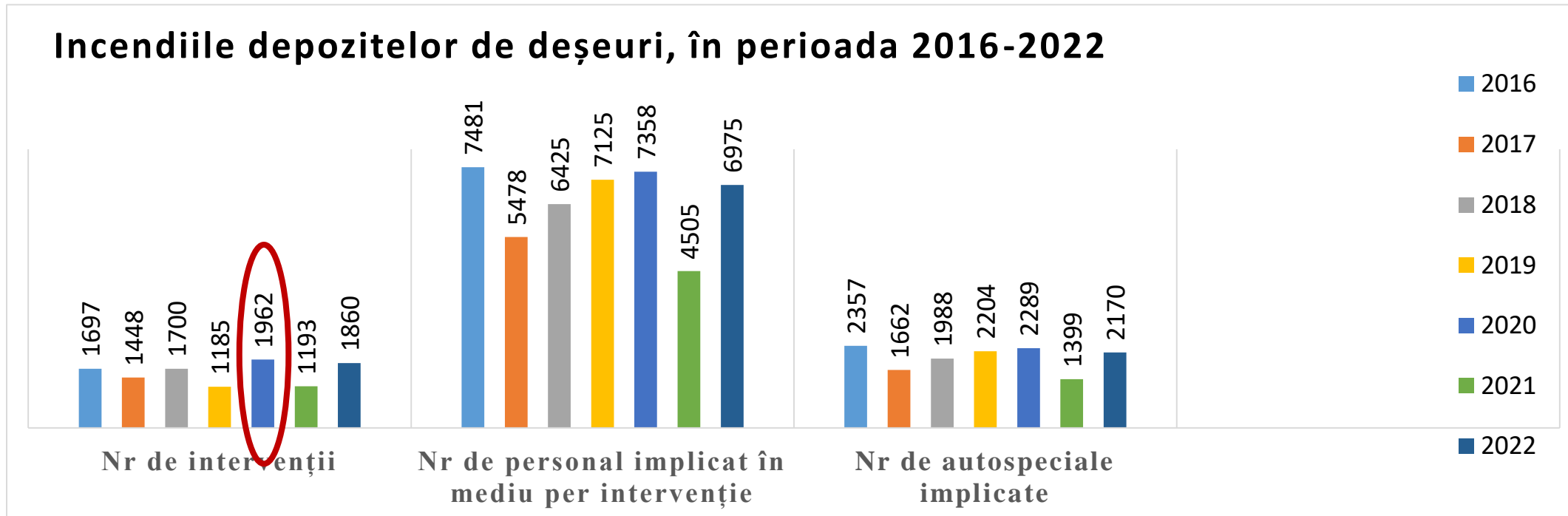
Cele mai multe gunoiști stihinice sunt identificate în mun. Chișinău, Briceni și Edineț.

Depozite de deșuri amplasate contrar normelor de protecție a mediului

Incendiile depozitelor de deșuri, în perioada 2016-2022

Cele mai multe incendii ale depozitelor de deșuri, în perioada 2016-2022 au avut loc în mun. Chișinău, mun. Bălți, Soroca și Edineț.

Laboratorul de deșeuri

- **RM până în prezent nu este creat un Laborator pentru deșeuri**
- Prelevarea probelor de laborator este efectuată de unul din laboratoarele din cadrul Laboratorului de referință de mediu, fiind analizate doar probe ale solului din apropierea depozitelor de deșeuri.

Rezultatele prelevărilor de sol din preajma depozitelor de deșeuri

Anii	Prelevări de sol					
	Numărul depozite de la care s-au prelevat probe de sol	Numărul total al probelor prelevate	Numărul probelor în limita normelor admisibile	Numărul probelor ce depășesc normele admisibile	Ponderea în total a probelor în limita normelor stabilite	Ponderea în total a probelor ce depășesc normelor stabilite
2016	3	34	10	24	29,4%	70,6%
2017	3	30	21	9	70,0%	30,0%
2018	8	62	41	21	66,1%	33,9%
2019	9	42	37	5	88,1%	11,9%
2020	10	110	94	16	85,5%	14,5%
2021	7	91	55	36	60,4%	39,6%
2022	5	25	25	0	100,0%	0,0%
total	45	394	283	111	71,8%	28,2%

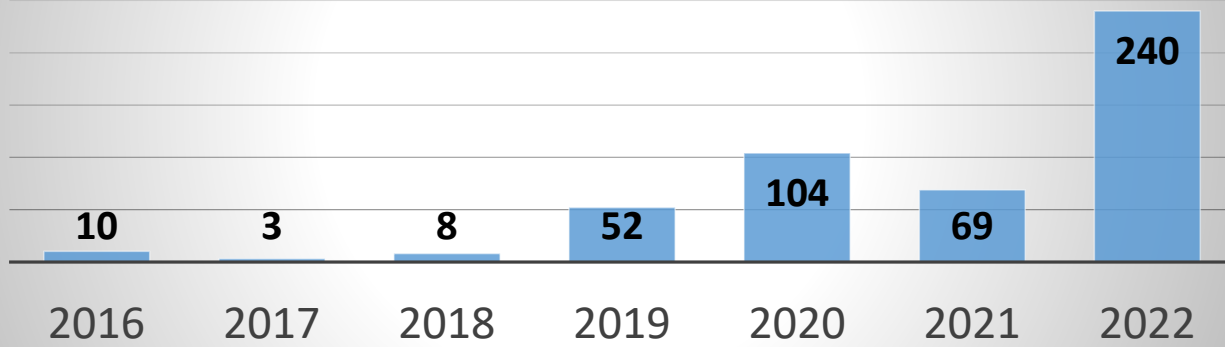
Sursa: Informații prezentate de Laboratorul de referință de mediu

Autorizarea activității de gestionare a deșeurilor

Orice activitate în procesul de gestionare a deșeurilor necesită a fi autorizată sau notificată

Autorizații de mediu pentru gestionarea deșeurilor eliberate de MM și AM în perioada 2016-2022

- Abordarea neuniformă în acordarea autorizațiilor
- eliberarea neregulamentară a autorizațiilor pentru un termen mai mic de 5 ani
- Acceptarea de către autorități a garanțiilor financiare destinate procedurii de închidere de post-monitorizare a depozitelor lichidate în mărimi diferite
- Deși în RM sunt autorizate doar 4 depozite, acestea corespund parțial cerințelor tehnice pentru depozite de deșuri, fiind dotate neuniform
- Nu toți operatorii serviciilor de salubritate deși primesc pe un termen lung în gestiune terenurile pe care sunt amplasate depozitele de deșuri, au înregistrat în RBI drepturile de folosință asupra acestora

Tabelul nr. 11

Caracteristica generală a celor 8 depozite de deșuri urmare a vizualizării nemijlocite

Denumirea depozitului de deșuri/ locația acestuia	Împrejmuire	Supraveghere video	Supraveghere fizică	Sistem de tratare a levigatului	Compactarea	Cântar	Stații de recuperare a biogazului	Groapa Bekari
DDA Țanțăreni	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Nu există	
DDA Boșcana			✓		✓			
DDA Nisporeni	✓	✓	✓	✓	✓			✓
DDA Cetireni, rl Ungheni	✓		✓		✓			
DD Edineț					✓			
DD Cupcini, rl Edineț			✓		✓			
CC Cahul			✓		✓			
DD Ialoveni			✓		✓			
DD din construcții și demolări Calea Leșilor și Ghidighici, mun. Chișinău			✓		✓			

Sursa : Vizitele la fața locului a echipei de audit și a actelor prezentate de către gestionarii DD.

Procesul de colectare, transportare, valorificare a deșeurilor

- **Art. 11 din Legea 209/2016 privind deșeurile:** Responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor municipale aparține APL
  - ***APL nu au aprobat Regulemente privind modul de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor*** (doar 8 din acestea dețin astfel de regulamente, marea lor majoritate fiind aprobate în anii 2014-2015, iar o APL își organizează activitatea conform unui regulament aprobat în 2009 Mun. Chișinău, or. Călărași (2014), or. Briceni (2015), com. Cojușna (2014), or. Râșcani (2018), or. Ștefan Vodă (anul 2009), or. Telenești (2009), Hâncești (2022))
  - ***APL nu au creat sisteme de colectare corespunzătoare de deșeuri,***
  - ***nu au asigurat etapizat colectarea separată a deșeurilor și transportarea acestora,***
  - ***nu au stabilit modul de funcționare a sistemelor de colectare separată și de transportare a deșeurilor municipale,***

Dotarea cu vehicule specializate a serviciilor de salubritate

Numărul de vehicule specializate pentru salubritatea localităților, în perioada 2016-2021, unit

Nr. d/o	Indicatori	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Devieri 2021/2016
1	Vehicule cu destinație special antrenate în salubritatea localităților, total	746	764	778	846	859	975	229
1.1	urban	679	686	685	707	668	707	28
1.2	rural	67	78	93	139	191	268	201

Sursa: Datele BNS

Indicatori de gestionare a deșeurilor municipale

Indicatori de gestionare a deșeurilor municipale în perioada 2016-2020

Indicator municipale	generarea deșeuri	2016	2017	2018	2019	2020
Populația prezentă, mii pers.		2824,39	2779.95	2730,36	2686.06	2643.88
Populația deservită, mii pers.		1046,82	1082.07	1127.32	1257.85	1395.63
% deservirii		37,6%	38,9%	41,3%	46,8%	52,6%
Total deșeuri, mii tone		783,33	818.60	786.38	873.75	948.88
Republica Moldova, populația prezentă	kg/an/pers,	277,34	294.47	288.01	325.29	358.89
Republica Moldova, populația deservită	kg/an/pers,	748,29	756.52	697.56	694.64	679.89

Sursa: Datele BNS.

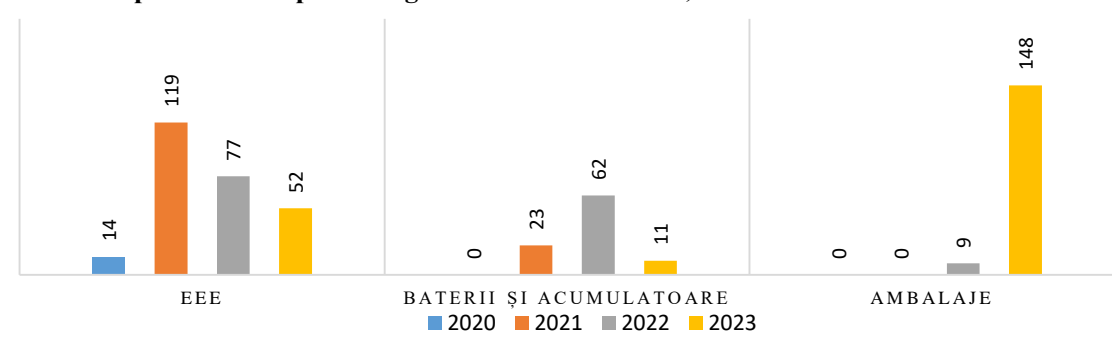

Implementarea mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului

- Agenții economici nu sunt orientați spre asumarea obligațiilor de recuperare a deșeurilor de la produsele amplasate pe piață

- a) baterii și acumulatori;
- b) echipamente electrice și electronice;
- c) vehicule;
- d) uleiuri;
- e) ambalaje;
- f) anvelopele

Operatorii economici înregistrați în lista producătorilor de produse supuse reglementărilor REP, 2020-2023

Țintele stabilite și cantitățile acumulate/neacumulate de către OE responsabil de REP

Anul, și țintele stabilite	Nr sistemelor participante la procesul REP	Ținta stabilită, t	Au colectat, t	Devierea, t
2020, 5%	3 sisteme colective	20,68	24,4	3,72
2021, 10 %	5 sisteme colective	150,19	134,46	-15,73
2022, 15 %	4 sisteme colective	280,33	247,35	-32,98

Sursa: Datele prezentate de Agenția de Mediu

Valorificarea/tratarea deșeurilor

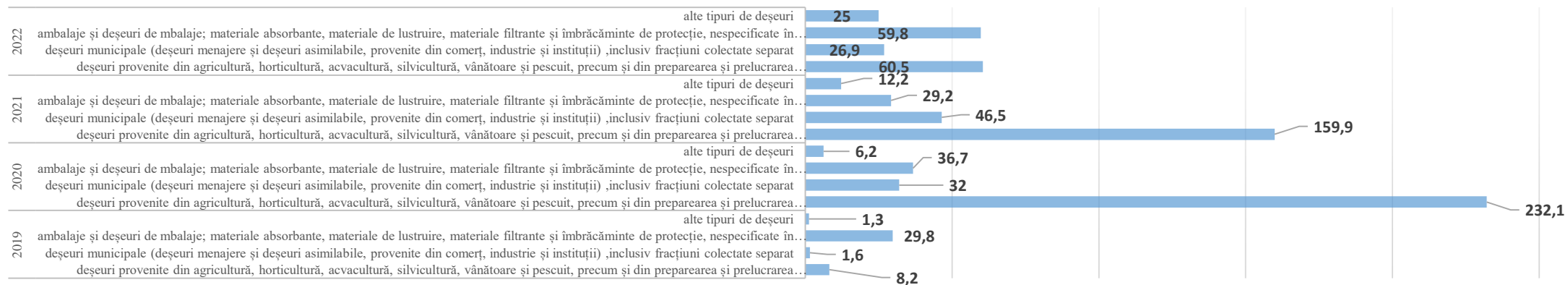
Numărul operatorilor autorizați în domeniul tratării deșeurilor și volumele de deșeuri tratate în anii 2019-2022

Nr. d/o	Indicatori	2019	2020	2021	2022
1	Numărul operatorilor autorizați în domeniul tratării deșeurilor	2	9	2	16
2	Volumele de deșeuri tratate, mii tone	40,9	307,0	247,8	172,2

Sursa: Informațiile Agenției de Mediu

Cantitatea cea mai mare de deșeuri valorificate îi revine deșeurilor provenite din agricultură, horticultură, acvacultură, silvicultură, vânătoare și pescuit, precum și din prepararea și prelucrarea alimentelor în volum de 460,7 mii tone sau 60% față de totalul deșeurilor valorificate în aceeași perioadă.

VALORIFICAREA DEȘEURILOR DUPA CATEGORII PERIOADA 2019-2021

Reciclarea deșeurilor

Stoc de deșeurii de carton și plastic pe teritoriul Î.M. „GCL Cahul”

Stoc de deșeurii de plastic pe teritoriul Î.M. „GLC Ialoveni”

- Colectarea separată a deșeurilor reciclabile pe 3 fracții (hârtie/carton, plastic/metal și uneori sticlă) se realizează parțial doar în unele localități urbane (*rl Ungheni, mun. Chișinău, mun. Cahul, or. Ialoveni*), în punctele de colectare dotate cu containere de 1,1 m³ sau 1m³, iar în unele localități mai mici sunt utilizate pubele de 110 l, 240 l sau 1,1 t.

Stoc de deșeurii de carton pe teritoriul „SRL AVE UNGHENI”

Stoc de deșeurii de plastic pe teritoriul „SRL AVE UNGHENI”

Stoc de deșeurii de plastic pe teritoriul Î.M. „GLC Ialoveni”

Reciclatorii nu își onorează obligațiunile asumate de colectare a deșeurilor de hârtie, plastic, sticlă, metal motivând prin costurile mari de transportare și cantitățile mici colectate.

Tarifele pentru serviciile de colectare, transportare și evacuare a deșeurilor

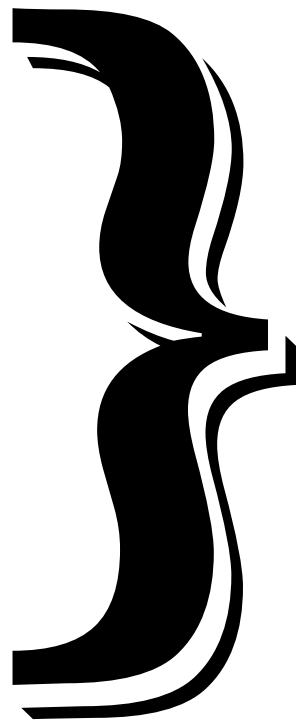
Informația privind tarifele pentru serviciile de gestionare a deșeurilor

APL și agentul economic care gestionează procesul de colectare, transportare și eliminare prin depozitare a deșeurilor municipale	Anul aprobării tarifului	Servicii prestate agenților economici, m3		Tariful lunar pentru o persoană fizică		Evacuarea deșeurilor Serviciile prestate populației orașului pentru m3
		fără TVA	cu TVA	la bloc	case particulare	fără TVA
APL Chișinău, împreună cu Î.M. Regia „Autosalubritate”,	2022	210	252	17,5	35	105
APL Bălți, ÎM DRCD Bălți	2018	118	142	11 6,4	19,7 11,4	118
APL Cahul, ÎM "GOSPODARIA COMUNAL-LOCATIVA CAHUL"	2022	323	387,6	23	30	323
APL Ialoveni, ÎM "GOSPODARIA LOCATIV-COMUNALA IALOVENI"	2022	210	252	20	20	210
APL Iserlia, persoana fizică AGBSA PIOTR	2022			62400		
APL Briceni, ÎM "GOSPODARIA COMUNAL-LOCATIVA BRICENI"	2022	70	84	20	20	70
APL Călărași, satul Tuzara, satul Novaci, satul Seliștea Nouă satul Nișcani, ÎM "GOSPODARIA COMUNAL-LOCATIVA CALARASI"	2022	192	230	18	18	192
APL Criuleni, ÎM Comunservice	2010	100	120	7	10	100
APL Dondușeni, SRL Marivlad	2022	150	180	17	17	150
APL Glodeni, Î.M. „Servicii comunale Glodeni”	2006	114	137	6,05	12,1	114
APL Hincești, ÎM Regia ARA	2022	165	198	22	22	165
APL Orhei, ÎM "SERVICIILE COMUNAL-LOCATIVE" ORHEI	2022	181,33	217,6	9	9	181,33
APL Ocnița, ÎM Apa Canal Ocnița	2021	120	144	13	15	120
APL Sîngerei, DPGCL Sîngerei	2022	103,3	124	15	50	103,3
APL Soroca, ÎM "DIRECTIA GOSPODARIEI LOCATIV-COMUNALE SOROCA"	2021	177	212,4	16,59	16,59	177
APL Ștefan Vodă, ÎM Apă Canal Ștefan Vodă	2018	200	240	16	18	200
APL Cojușna, Strășeni, ÎM Salubr Cojușna	2021	150	180	40	40	150
APL Telenești, ÎM "SERVICIUL DE SALUBRIZARE TELENESTI"	2017	134	161	12	36	134
	2021	134	161	12	50	134
APL Edineț, ÎM "DIRECTIA DE PRODUCTIE GOSPODARIEI LOCATIV-COMUNALA EDINET"	2022	208,33	250	20	20	208,33
APL Cupcini, ÎM "GOSPODARIA LOCATIV COMUNALA CUPCINI"	2015	241,67	290	20	20	241,67
APL Nisporeni, ÎM "GOSPODARIA COMUNALA NISPORENI"	2022	189,58	227,49	18,17	18,17	189,58
APL Ungheni, ÎM "SALUBRITATE-UNGHENI"	2021	150	180	14	44	150
APL Rîșcani, "ÎM PENTRU SERVICIILE LOCATIVE RISCANI"	2022	123,5	148	15	20	123,5

Situația economică a întreprinderilor prestatoare de servicii de salubritate

- stabilirea tarifelor sub limita costurilor suportate pentru prestarea serviciilor de salubritate,
- neajustarea tarifelor pentru gestionarea deșeurilor pe parcursul mai multor ani
- nesubvenționarea activității Î.M. de către APL în calitate de fondatori

- **Pierderi brute** - de la 4,2 mil lei în 2016 la 8,3 mil lei în 2022. în 2022 au înregistrat pierderi din vânzări 21 de întreprinderi.
- **Valori negative ale capitalului propriu** - de la 16,6 mil lei în anul 2016 la 22,3 mil lei în anul 2022 pentru 53 de Î.M)
- **Majorarea datoriilor întreprinderilor** – de la 858,5 mil lei în 2016 la 1012,7 mil lei în 2022
- Instabilitate financiară – vulnerabilitate financiară, 47 de întreprinderi în anul 2022 fiind sub risc de falimentare

Sistemul Informațional Automatizat „Managementul Deșeurilor”

- Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de REP, deși este integrată în SIA MD, necesită îmbunătățire;
- Lista unităților și întreprinderilor scutite de îndeplinirea cerințelor de autorizare a activităților de valorificare și eliminare a deșeurilor nu este integrată în SIA MD;
- Evidența Notificărilor pentru transferul deșeurilor nu este integrată în SIA MD;
- la zi, SIA MD nu integrează toate informațiile relevante privind procesul de gestionare a deșeurilor: *lista depozitelor total pe țară, inclusiv funcționale și închise, data creării acestora, capacitatea planificată de umplere, gradul de umplere, rezultatele monitorizării postînchidere a depozitelor de deșeuri, etc;*

- Nu toți operatori/gestionari de deșeuri raportează în SIA MD;
- Unii operatori raportează informații eronate în SIA MD;

Concluzia Generală

Gestionarea deșeurilor în Republica Moldova necesită investiții semnificative pentru remedierea deficiențelor constatate și a situațiilor neschimbate de-a lungul anilor, fiind obligatorii eforturi și capacități instituționale în asigurarea conformării la cerințele directivelor UE în domeniul gestionării deșeurilor.

- De asemenea, reieșind din faptul că potrivit cadrului normativ SIA MD este unica sursă de date referențiale gestionării deșeurilor, iar la zi acesta necesită dezvoltare continuă a funcționalităților proiectate în Concept, este necesar de identificat resurse financiare pentru dezvoltarea, inclusiv, după caz, cu atragerea surselor externe.
- Este necesară elaborarea și aprobarea unui sistem de indicatori unificați la nivel național, care să fie integrați în SIA MD pentru a fi utilizați în cadrul evaluării situațiilor reale în domeniu, și luarea, după caz, a deciziilor prompte de remediere a deficiențelor constatate în cadrul întregului sistem de gestionare a deșeurilor. Astăzi, sistemul de date aferent gestionării deșeurilor nu este complet, iar datele existente sunt deținute de diferite autorități, fiind incluse în Rapoarte separate emise de către Agenția de Mediu și de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului.
- De asemenea, urmează a fi consolidate eforturile pentru a pune în funcțiune Laboratorul pentru deșeuri, iar de către Autoritățile Publice Locale este necesar a fi analizată oportunitatea de ajustare a tarifelor pentru serviciile de salubritate, în vederea evitării riscului de intrare a Î.M. în incapacitate de plată și insolvabilitate.